

ΜΑΘΗΜΑ / ΤΑΞΗ:	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ – Γ ΓΕΛ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:	27/08/2025

ΘΕΜΑ Α

A1. Σε ένα κείμενο 70-80 λέξεων να αποδώσετε συνοπτικά τον ρόλο του δασκάλου στο σύγχρονο σχολείο, όπως παρουσιάζεται στις δύο πρώτες παραγράφους του Κειμένου 1.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

Στο κείμενο 1 οι εισηγητές κάνουν λόγο για τον ρόλο του εκπαιδευτικού στο σύγχρονο σχολείο. Πιο συγκεκριμένα, διατυπώνουν πως θα πρέπει ο ίδιος να κατέχει μια ολοκληρωμένη προσωπικότητα, να είναι παρατηρητικός και να αξιολογεί τις καταστάσεις. Απαιτείται να έχει διευρυμένους πνευματικούς ορίζοντες και να μην επαναπαύεται, ενώ είναι αναγκαίο να εκπαιδεύεται για να μπορεί να εφαρμόσει αποτελεσματικά τις παιδαγωγικές του γνώσεις στην σχολική κοινότητα. Οφείλει να μεταδώσει ιδανικά στους μαθητές, να συμβάλλει στην πνευματική τους ωρίμανση και τέλος να λαμβάνει υπόψη τα ενδιαφέροντα και τις ανησυχίες των νέων.

ΘΕΜΑ Β

B1. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε, με βάση το Κείμενο 1 και 2, τις παρακάτω περιόδους λόγου, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε περίοδο, τη λέξη Σωστό ή Λάθος (χωρίς αναφορά σε χωρία του κειμένου):

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

α) Σωστό (κείμενο 1- 2^η παράγραφος)

β) Σωστό (κείμενο 1- 2^η παράγραφος)

γ) Λάθος (κείμενο 1- 3^η παράγραφος)

δ) Λάθος (κείμενο 2- 1^η παράγραφος)

ε) Λάθος (κείμενο 2- 6^η παράγραφος)

B2. Να αναγνωρίσετε τον κυρίαρχο τρόπο πειθούς στην πρώτη παράγραφο του Κειμένου 1 (μονάδες 5). Να εντοπίσετε ένα μέσο πειθούς που το επιβεβαιώνει (μονάδες 3) δίνοντας το αντίστοιχο χωρίο (μονάδες 2)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Ο κυρίαρχος τρόπος πειθούς είναι η **επίκληση στη λογική** και ένα μέσο πειθούς που αξιοποιείται είναι το **παραγωγικό επιχείρημα** που ξεκινάει με μια γενική διαπίστωση (ο

δάσκαλος πρέπει να είναι ολοκληρωμένος άνθρωπος, καλλιεργημένη διάνοια, ανοιχτό πνεύμα). Στη συνέχεια, παρουσιάζει τις συγκεκριμένες συνθήκες και απαιτήσεις της εποχής μας ("στενή επαγγελματική εξειδίκευση", "επιστημονική ειδίκευση") ως δεδομένα, καταλήγοντας στο λογικό συμπέρασμα ότι, λόγω αυτών των συνθηκών, αναγκαστικά ο δάσκαλος πρέπει να πληροί τις προαναφερθείσες ιδιότητες για να ανταποκριθεί στο έργο του.

Χωρίο: " Για να ανταποκριθεί ο δάσκαλος στο δύσκολο έργο του σήμερα απαιτείται να είναι ολοκληρωμένος άνθρωπος, θετικός παρατηρητής και ερμηνευτής των γεγονότων... Στην εποχή της στενής επαγγελματικής εξειδίκευσης, όπου οι εμπειρικές γνώσεις δεν αρκούν, κυριαρχεί περισσότερο από κάθε άλλη στιγμή του παρελθόντος, ο άκαμptos νόμος της επιστημονικής ειδίκευσης. Γι' αυτό, λοιπόν, ο σύγχρονος παιδαγωγός πρέπει να υπερβαίνει τα στενά όρια της ειδίκευσης, αναπτύσσοντας ένα ευρύ πνευματικό υπόβαθρο, ικανό να εμπνεύσει και να καθοδηγήσει τη νεολαία."

B3. α. Ποια είναι η επικοινωνιακή λειτουργία της συνυποδηλωτικής γλώσσας στην τρίτη παράγραφο του Κειμένου 2 «Δάσκαλος και παιδιά άλλο δεν είναι παρά θεατρίνοι. Θεατρίνοι μιας κωμωδίας που κι ο ένας κι ο άλλος έμαθαν και μαθαίνουν κάθε μέρα αριστοτεχνικά να την παίζουν. Ο ένας γελά τον άλλο και μένουν κ' οι δύο τόσο ευχαριστημένοι όσο επιτηδειότερα παίζουν την κωμωδίαν αυτή.»

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η συνυποδηλωτική γλώσσα στην τρίτη παράγραφο του Κειμένου 2, όπου δάσκαλος και παιδιά χαρακτηρίζονται ως "θεατρίνοι" και η σχολική ζωή ως "κωμωδία", υπηρετεί την επιδίωξη του συντάκτη **να ευαισθητοποιήσει** τον αναγνώστη αναδεικνύοντας **με ύφος παραστατικό** την υποκρισία και τον προσχηματικό χαρακτήρα της σύγχρονης εκπαίδευσης. Μέσω αυτής της μεταφορικής χρήσης της γλώσσας, ο συγγραφέας **απευθύνεται στο συναίσθημα του δέκτη**, εκφράζοντας την απογοήτευσή του για την έλλειψη αυθεντικότητας και ειλικρίνειας στο σχολικό περιβάλλον, με αποτέλεσμα η μάθηση να μην είναι γνήσια και δημιουργική. Παράλληλα, προσδίδει στον λόγο του δύναμη και πλούτο, ενώ εστιάζει **περισσότερο στην εκφορά του λόγου** του.

β. «Ύστερ' απ' όλον αυτόν τον αέρα της υποκρισίας που διαπνέει πέρα ως πέρα τις ψυχές και την εκπαίδευσή μας, πώς είναι δυνατό ν' ανοιχτεί η ψυχή του εφήβου προς ελεύθερη και ειλικρινή δράση και μάθηση;»: Να επαναδιατυπώσετε το υπογραμμισμένο στο Κείμενο 2 χωρίο κάνοντας τις όποιες αλλαγές κρίνετε ότι χρειάζονται, προκειμένου η έμφαση να μετακινηθεί από το Υποκείμενο στην Ενέργεια (μονάδες 3) και να επισημάνετε δύο αλλαγές στο ύφος (μονάδες 2).

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Επαναδιατύπωση του υπογραμμισμένου χωρίου με έμφαση στην Ενέργεια: " Ύστερ' απ' όλον αυτόν τον αέρα της υποκρισίας **από τον οποίο διαπνέονται πέρα ως πέρα οι ψυχές και η εκπαίδευσή μας**, πώς είναι δυνατό ν' ανοιχτεί η ψυχή του εφήβου προς ελεύθερη και ειλικρινή δράση και μάθηση; "

Στο δοθέν απόσπασμα η σύνταξη είναι ενεργητική, καθώς ο συντάκτης δίνει έμφαση στο υποκείμενο της ενέργειας (τον αέρα της υποκρισίας) προσδίδοντας στο ύφος του κειμένου απλότητα, αμεσότητα και οικειότητα. Ο λόγος είναι άμεσος και ζωντανός. Κατά την μετατροπή από την ενεργητική σε παθητική σύνταξη η έμφαση μετακινείται από το Υποκείμενο στην Ενέργεια. **Το ύφος καθίσταται πιο επίσημο, ουδέτερο, αποστασιοποιημένο, αντικειμενικό και απρόσωπο εστιάζοντας την προσοχή όχι στο συγκεκριμένο, αλλά στο αφηρημένο (στη διαπνοή), υποβαθμίζοντας έτσι τον ρόλο του υποκειμένου της ενέργειας.** Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον συντάκτη, το βάρος μετατοπίζεται από την αιτία (τον αέρα της υποκρισίας) στο αποτέλεσμα και τους δέκτες της ενέργειας (τις ψυχές και την εκπαίδευση που επηρεάζονται).

Θέμα Γ

Γ1. Ο αφηγητής-ήρωας ξεχώρισε τον Πέτρο Ευαγγελινό ως δάσκαλο και, αναφερόμενος σε αυτόν, χρησιμοποιεί τη χαρακτηριστική φράση «τον κουβαλάω μέσα μου». Να ερμηνεύσεις την επίδραση του δασκάλου στη ζωή του ήρωα αξιοποιώντας συνολικά τρεις (3) διαφορετικούς κειμενικούς δείκτες. Ποια από όλες τις πτυχές της προσωπικότητας και της συμπεριφοράς του συγκεκριμένου δασκάλου θεωρείς σημαντικότερη για τους σημερινούς μαθητές;

Κατά τη γνώμη μου, η φράση «τον κουβαλάω μέσα μου» στο μικροδιήγημα του Κειμένου 3 αποτυπώνει ανάγλυφα τη βαθιά επίδραση που είχε ο δάσκαλος Πέτρος Ευαγγελινός στη ζωή του αφηγητή-ήρωα, διαμορφώνοντας όχι μόνο την πνευματική του πορεία αλλά και την ίδια του την υπόσταση. Με την **πρωτοπρόσωπη ομοδιηγητική αφήγηση** αποδίδονται οι σκέψεις και τα συναισθήματα του αφηγητή («Τον θεωρώ δάσκαλό μου, όχι για τις γνώσεις που μου πρόσφερε, αλλά κυρίως γιατί με έκανε να συνειδητοποιήσω την αξία της πειθαρχίας και γιατί μου έμαθε πώς να μαθαίνω») αποκαλύπτοντας την ουσιαστική προσφορά του δασκάλου, η οποία επικεντρώθηκε στην καλλιέργεια δεξιοτήτων και αξιών ζωής. Άλλωστε, με τη **μεταφορά** («τον κουβαλάω μέσα μου») αισθητοποιείται το έντονο συναίσθημα του αφηγητή ότι ο δάσκαλος είναι αναπόσπαστο κομμάτι του εαυτού του, δίνοντας έμφαση στο βάθος της σύνδεσής του με τον δάσκαλο μέσω και του **εσωτερικού μονόλογου** ("Πολλές φορές τον φέρνω στο μυαλό μου -τι λέω;-, τον κουβαλάω μέσα μου..."). Επιπλέον, η εκτενής περιγραφή **του χαρακτήρα του**, όχι μόνο ως προς τα πνευματικά του προσόντα ("τεράστιες χωνεμένες γνώσεις", "πολύχρονες σπουδές") αλλά και ως προς τα ηθικά του χαρακτηριστικά ("ευγενής και γλυκομίλητος", "δεν το εκμεταλλεύτηκε ποτέ", "διέκρινε αμέσως τη φιλομάθειά μου") αποκαλύπτει τον καταλυτικό ρόλο του στην εκπαιδευτική πορεία του ήρωα. Τέλος, η φιλοσοφία του δασκάλου, που αποδίδεται **σε ευθύ λόγο** στη φράση «Δεν με ενδιαφέρει να είστε πρώτοι μαθητές [...] εκείνο που έχει σημασία είναι να είστε πάντα ο εαυτός σας», αναδεικνύει την έμφασή του δασκάλου στην αυθεντικότητα και την προσωπική ανάπτυξη, πέρα από την ακαδημαϊκή επίδοση και χάραξε την πορεία ζωής του αφηγητή, σμιλεύοντας την ψυχή του με αυτογνωσία και αυτοπεποίθηση.

Από όλες τις πτυχές της προσωπικότητας και της συμπεριφοράς του συγκεκριμένου δασκάλου, θεωρώ σημαντικότερη για τους σημερινούς μαθητές την παρότρυνση για αυθεντικότητα και την ανάπτυξη της προσωπικότητας πέρα από την ακαδημαϊκή επίδοση. Σε μια εποχή έντονου ανταγωνισμού και πίεσης για επιδόσεις, το μήνυμα "να είστε πάντα ο εαυτός σας" είναι ζωτικής σημασίας, καθώς ενθαρρύνει την αυτοεκτίμηση, την αναγνώριση της μοναδικότητας και την αποδοχή των ιδιομορφιών, στοιχεία απαραίτητα για την ψυχική ανθεκτικότητα και την ευημερία.

Θέμα Δ

Δ1. Το κείμενο 1 καταλήγει με τον χαρακτηρισμό του δασκάλου ως «ψυχοπλάστη», δηλαδή ενός ανθρώπου που διαμορφώνει τις ψυχές των μαθητών. Αξιοποιώντας δημιουργικά το περιεχόμενο των Κειμένων 1 και 2, σε ένα άρθρο (350-400 λέξεων) για το σχολικό ιστολόγιο τεκμηριώνεις τη συμφωνία ή τη διαφωνία σου με αυτόν τον χαρακτηρισμό και παρουσιάζεις τον ιδανικό εκπαιδευτικό, που, κατά την προσωπική σου άποψη, ανταποκρίνεται στις ανάγκες των σημερινών εφήβων.

Επικοινωνιακό πλαίσιο: διαδικτυακό άρθρο στο σχολικό ιστολόγιο

Τίτλος άρθρου: «Ο «Ψυχοπλάστης» εκπαιδευτικός»

Πομπός: αρθρογράφος (εγώ)

Αποδέκτης: αναγνωστικό κοινό του σχολικού ιστολογίου

Ύφος: άμεσο, οικείο, πληροφοριακό (α', β' πρόσωπο και γ')

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στην εποχή μας, όπου οι προκλήσεις για τους νέους είναι σύνθετες, η μορφή του δασκάλου αναδεικνύεται ως κεντρική. Πέρα από την απλή μετάδοση γνώσεων, ο εκπαιδευτικός καλείται να διαμορφώσει ψυχές, αναλαμβάνοντας έναν ρόλο «ψυχοπλάστη». Η ιδιότητα αυτή εγείρει σημαντικά ερωτήματα σχετικά με την πραγματική φύση της εκπαίδευσης και την επίδρασή της στην προσωπικότητα των μαθητών. Ίσως θα πρέπει να διερευνήσουμε κατά πόσο αυτή η αποστολή εκπληρώνεται σήμερα και να σκιαγραφήσουμε τον ιδανικό παιδαγωγό που μπορεί να καθοδηγήσει αποτελεσματικά τους σημερινούς εφήβους.

Z1 : Ο ρόλος του ψυχοπλάστη εκπαιδευτικού.

Ο ιδανικός εκπαιδευτικός, κατά την προσωπική μου άποψη, ανταποκρίνεται στις ανάγκες των σημερινών εφήβων, αναγνωρίζοντας αυτή την ιδιότητα του "ψυχοπλάστη" και ξεφεύγοντας από τα στενά όρια ενός απλού διεκπεραιωτή ύλης, επειδή:

- ✓ **Διαμορφώνει την προσωπικότητα:** Δεν διδάσκει μόνο γνωστικά αντικείμενα, αλλά συμβάλλει στη διαμόρφωση του χαρακτήρα, των αρχών και των αξιών των μαθητών. Επηρεάζει τον τρόπο με τον οποίο σκέφτονται, αισθάνονται και αντιδρούν στον κόσμο.

- ✓ **Καλλιεργεί την κριτική σκέψη:** Βοηθά τους μαθητές να αναπτύξουν την ικανότητα να αναλύουν, να αξιολογούν πληροφορίες και να διαμορφώνουν τη δική τους, αυτόνομη άποψη, αντί να αποδέχονται παθητικά όσα τους παρουσιάζονται.
- ✓ **Ενσταλάζει αξίες και ηθικές αρχές:** Μέσα από τη διδασκαλία του, το παράδειγμά του και την αλληλεπίδραση, μεταδίδει ηθικές αξίες, όπως η εντιμότητα, ο σεβασμός, η αλληλεγγύη και η υπευθυνότητα, οι οποίες είναι θεμελιώδεις για τη δημιουργία ολοκληρωμένων πολιτών.
- ✓ **Πρωθεί την αυτογνωσία και την αυθεντικότητα:** Ενθαρρύνει τους μαθητές να ανακαλύψουν τον εαυτό τους, να αποδεχτούν τις ιδιαιτερότητές τους και να είναι αυθεντικοί, χτίζοντας έτσι αυτοπεποίθηση και ψυχική ανθεκτικότητα.

Z2: Ο ιδανικός εκπαιδευτικός που ανταποκρίνεται στις ανάγκες των σημερινών εφήβων.

Ο εκπαιδευτικός μπορεί να ανταποκριθεί σε μια σειρά αναγκών των νέων:

1. **Ανάγκη για Καθοδήγηση και Έμπνευση:** Οι έφηβοι βρίσκονται σε μια περίοδο αναζήτησης και διαμόρφωσης.
 - ✓ Ο εκπαιδευτικός λειτουργεί ως πηγή έμπνευσης και καθοδήγησης, ως θετικό πρότυπο και ο ίδιος, βοηθώντας τους νέους να ανακαλύψουν τις κλίσεις και τα talenta τους, να θέσουν στόχους και να αναπτύξουν ένα όραμα για το μέλλον τους.
2. **Ανάγκη για Κατανόηση και Υποστήριξη:** Οι δυσκολίες της εφηβείας και οι πιέσεις της σύγχρονης κοινωνίας δημιουργούν την ανάγκη
 - ✓ για έναν εκπαιδευτικό που διαθέτει ενσυναίσθηση, που αφουγκράζεται τις ανησυχίες τους, κατανοεί τις συναισθηματικές τους ανάγκες και προσφέρει υποστήριξη.
3. **Ανάγκη για Κοινωνικοποίηση και Αξίες:** Το σχολείο είναι ένας χώρος κοινωνικοποίησης.
 - ✓ Ο δάσκαλος μπορεί να μεταδώσει ιδανικά πολιτισμού και ανθρωπισμού, να εμφυσήσει αξίες όπως ο σεβασμός, η συνεργασία και η ευθύνη, βοηθώντας τους νέους να ενταχθούν ως συνειδητοί πολίτες στην κοινωνία.
4. **Ανάγκη για Κριτική Σκέψη και Αυτονομία:** Σε έναν κόσμο γεμάτο πληροφορίες και προκλήσεις, οι νέοι χρειάζονται εργαλεία για να σκέφτονται κριτικά, να αξιολογούν και να διαμορφώνουν τη δική τους άποψη.
 - ✓ Ο εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα να τους εμφυσήσει τη διαδικασία της μάθησης ("πώς να μαθαίνουν") και να καλλιεργήσει την ικανότητά τους για ανεξάρτητη, κριτική σκέψη.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Εν κατακλείδι, ο χαρακτηρισμός του δασκάλου ως «ψυχοπλάστη» δεν είναι απλώς ένας τίτλος, αλλά μια βαθιά αλήθεια που υπογραμμίζει την ουσιαστική του αποστολή. Ο ιδανικός εκπαιδευτικός, υπερβαίνοντας τη στείρα μετάδοση γνώσεων και την υποκρισία, οφείλει να είναι ένας πολύπλευρος καθοδηγητής, ικανός να αφουγκραστεί τις ανάγκες των εφήβων και να τους εφοδιάσει με τα εφόδια για μια ολοκληρωμένη ζωή. Είναι λοιπόν ζωτικής σημασίας να αναγνωριστεί και να ενισχυθεί αυτός ο ρόλος, ώστε το σχολείο να διαπλάθει συνειδητούς πολίτες και ολοκληρωμένες προσωπικότητες για το μέλλον.

